

Evropski
dani
arheologije
journees-archeologie.eu

80
ГОДИНА
НАРОДНОГ МУЗЕЈА УЖИЦЕ

ЛИЦА
ХУМКА
СЕНИЦА 2025.

ОД ЗЕМЉЕ ДО КОДА

МУЛТИМЕДИЈАЛНИ СУСПРЕТ СА БРОНЗАНИМ ДОБОМ

АУТОР: **СРЕТЕН ВУКОВИЋ**

(КОНЦЕПТ, ФОТОГРАФИЈА, ФИЛМ, 3D ДИГИТАЛИЗАЦИЈА И VR ПРОДУКЦИЈА)

СТРУЧНИ САРАДНИЦИ:

АРХЕОЛОЗИ **РАДМИЛА ЈОВИЋ** И **МАРИНА КОТАРАЦ**

Археолошка истраживања на локалитету Црквине у селу Сеништа (општина Нова Варош), која, уз подршку Министарства културе Републике Србије, спроводи Народни музеј Ужице, представљају кључан научни допринос проучавању праисторије Златиборског округа. Иако су радови на имању породице Мутавић започети са циљем лоцирања средњовековне цркве, кампања из 2024. године потврдила је да се на овој локацији налази комплекс праисторијских хумки.

Фокус радова у 2025. години био је усмерен на Хумку 1, где је откривена керамичка урна са остацима спаљеног покојника. Поред урне, на локалитету су пронађени фрагменти и делови увијене бронзане жице, бронзано дугме, бројни уломци праисторијске керамике, као и фрагменти нагорелих костију. Ови налази, заједно са артефактима откривеним током кампање 2024. године, представљају материјалну окосницу ове изложбе, која се састоји од седам слојева интерпретације.

РЕЧ АУТОРА

На терен сам отишао са једноставним, техничким задатком: да израдим фото документацију археолошког ископавања. Ипак, због деценија рада са видеом, понео сам и додатну опрему, надајући се успутном материјалу за друштвене мреже или кратку репортажу. Понео сам и десктоп рачунар, како бих у теренском смештају, из вечери у вече, систематски сређивао материјал. Управо из те вечерње тишине и рутине, пројекат је почео да се отвара сам од себе.

Преломни тренутак се догодио под невероватно драматичним облацима изнад Сеништа. Гледајући те кадрове на монитору, инстинктивно сам урадио нешто што иначе не волим и не практикујем – одузео сам им боју. У том црно-белом контрасту изронила је чиста есенција рада на терену: текстуре су постале упечатљивије, игра светла и сенке продубила је сцене, а сиров физички напор трансформисао се из документа у уметнички израз. Ту се јавила искра изложбе.

Недуго затим, у каменом плашту хумке поглед ми је привукао камен који је јако подсећао на људско лице. Направио сам снимак и кренуо у свесну потрагу за још. Једно лице у камену је случајност, два су недовољна, али три и више постају концепт. Од преко шездесет таквих портрета које сам забележио, двадесет седам најбољих постало је основа интерпретативног сегмента изложбе.

Када је камени плашт откривен у потпуности и очишћен за котирање, суочили смо се са озбиљним проблемом: одсуство дрона као и габарити хумке онемогућили су израду прецизне орто фотографије. Направио сам серију фотографија, а онда исте вечери и фотограметријски 3Д модел

из ког сам извукао и одштампао ортофото, што је археолозима омогућило прецизно котирање каменог плашта. У том тренутку се родила идеја да уз адекватну оптимизацију, тај исти модел пренесем у ВР окружење, тако да би посетиоци изложбе могли да закораче у саму хумку и то у размери 1:1. Бронзанодопску урну сам фотограметријски 3Д моделовао непосредно пре њеног вађења из земље, а у постпродукцији сам је вратио на место у дигиталној реконструкцији хумке.

Монтажа видео-материјала непланирано је скренула са курса класичне репортаже и постала атмосферски документарни филм – селектован за 26. Међународну смотру археолошког филма у Београду. Филм посетиоце уводи у причу, након чега се сусрећу са фотографијама, оригиналним материјалним налазима и аутентичним камењем из плашта хумке – за директан, тактилни контакт са бронзаном добом.

Да би имерзија била потпуна, визуелном и тактичном придружио сам звук и мирис. Звук „певајућег леда“, са својим дубоким и реским тоновима, функционише као акустички филтер времена. Мешавина природних етеричних уља, креирана као покушај дочаравања мириса локалитета, заокружује овај сензорни доживљај. На самом крају остављен је простор за живу реч – разговор са археолозима. Свако дубоко искуство се не завршава одговорима, већ питањима.

СЕДАМ ЛИЦА ХУМКЕ

ЛИЦЕ **ТЕРЕНА** | ЛИЦЕ **НАЛАЗА**
ЛИЦЕ **ВРЕМЕНА** | ЛИЦЕ **МАТЕРИЈЕ**
ЛИЦЕ **ОБЛИКА** | ЛИЦЕ **СТРУКТУРЕ**
ЛИЦЕ **РЕЧИ**

ЛИЦЕ ТЕРЕНА

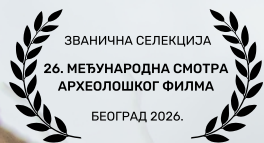
Документарни приказ археолошког процеса, физичког рада и архитектуре грбног места

ЛИЦЕ НАЛАЗА

Артефакти изложени у витринама – непосредни материјални докази стари око 2500 година

ЛИЦЕ ВРЕМЕНА

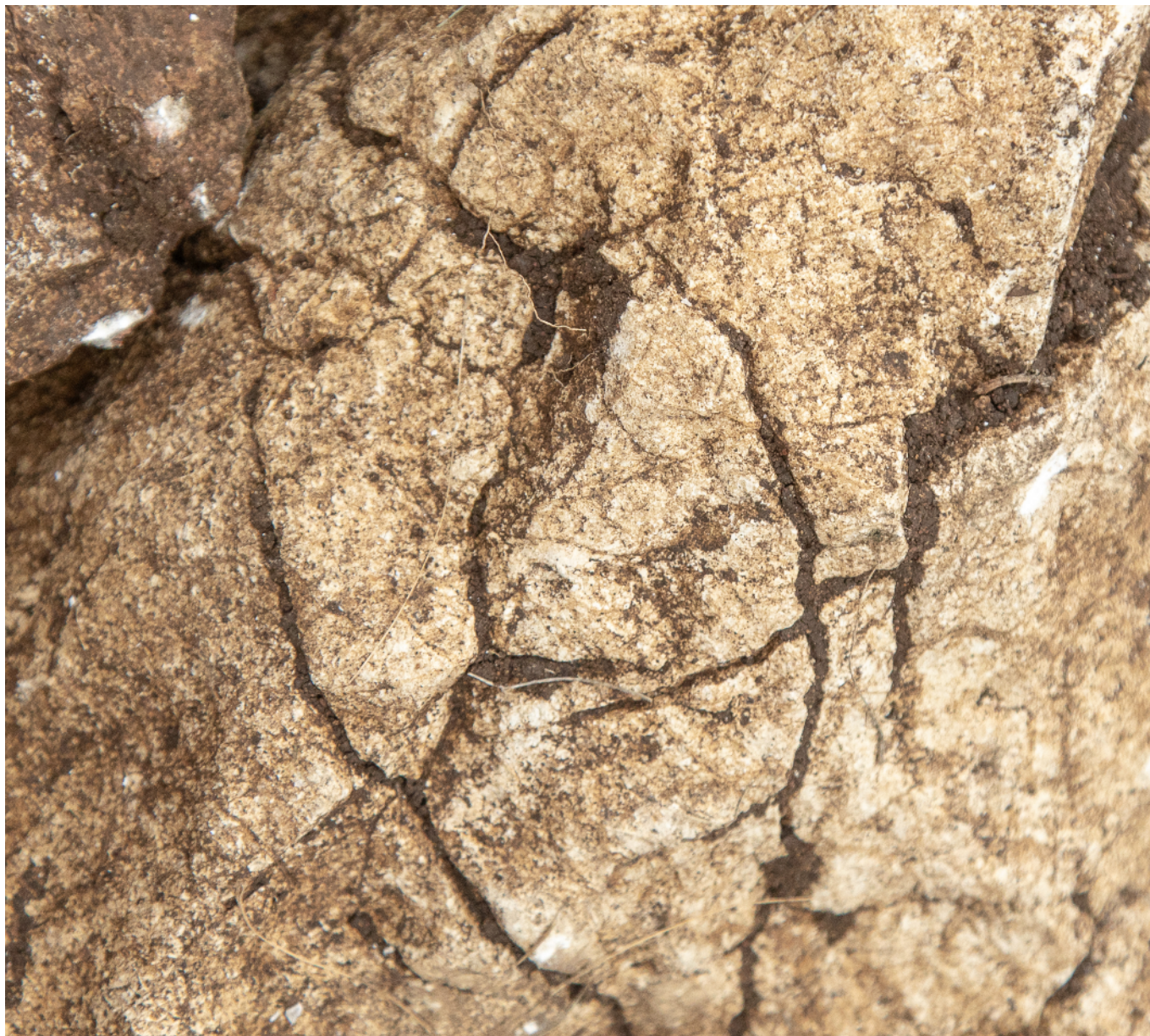

СЕНИШТА

хроника археолошких ископавања
на локалитету Црквине, 2025.

Видео-хроника радова од откривања хумке до пражњења урне у Музеју

ЛИЦЕ МАТЕРИЈЕ

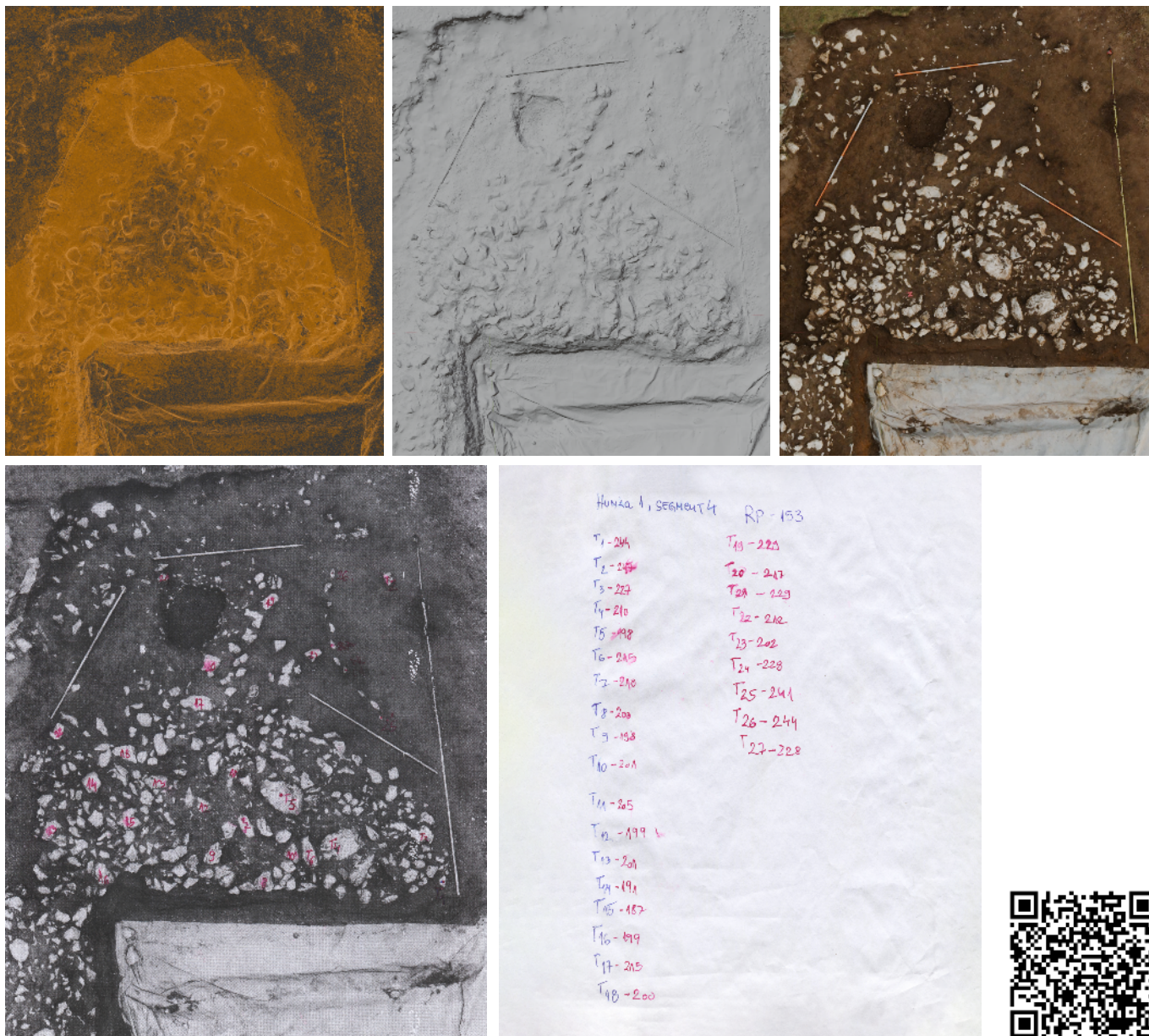
Сензорна зона са аутентичним камењем донетим са локалитета ради тактилног сусрета са материјом

ЛИЦЕ ОБЛИКА

Истраживање антропоморфних и зооморфних асоцијација у каменим облацима затеченим на локалитету

ЛИЦЕ СТРУКТУРЕ

Приказ теренске фотограметрије и виртуелна реконструкција хумке у размери 1:1

ЛИЦЕ РЕЧИ

Простор за стручну демистификацију процеса кроз дијалог са археолозима

Теренска стручна екипа:

- РАДМИЛА ЈОВИЋ, археолог, кустос Народног музеја Ужице
- МАРИНА КОТАРАЦ, археолог, виши кустос Народног музеја Ужице
- др ВОЈИСЛАВ ФИЛИПОВИЋ, виши научни сарадник Археолошког института у Београду
- МИЛОШ ЈАНКОВИЋ, археолог
- СРЕТЕН ВУКОВИЋ, фотограф Народног музеја Ужице

Теренски сарадници: БРАНКО БОШЊАКОВИЋ и СЛОБОДАН МУТАВЦИЋ

Захвалност: РАДИ МУТАВЦИЋ и њеној породици на помоћи и гостопримству.

О АУТОРУ

СРЕТЕН ВУКОВИЋ (1973) је дигитални продуцент и мултидисциплинарни аутор, запослен у Народном музеју Ужице. Са више од три деценије искуства, професионално обједињује уметнички и научни приступ кроз интеграцију комплетног циклуса стварања медијских и музеолошких садржаја. Овај процес обухвата све фазе: од концептуализације, фотографије и теренског снимања, преко 3D фотограметрије и сложене постпродукције (монтажа, анимација, графички дизајн), до финалне ИТ имплементације и системског одржавања.

Као аутор, присутан је на домаћој и међународној сцени кроз фестивалска учешћа и изложбе, међу којима се издвајају званична селекција на Museums in Short у Италији (пројекат „Јудино дрво“, 2024), видео радови у галерији Blank Space у Ослу (2019) и Тријенале проширених медија у Београду (2019). У домену документарног филма истиче се премијера остварења „Сеништа“ на Међународној смотри археолошког филма у Београду (2026). Добитник је прве награде за мултидисциплинарно стваралаштво на међународној изложби MajdanArt (2018). Дугогодишњи је сарадник Међународног фестивала етнолошког филма, Фестивала науке у Београду и Међународног студентског филмског кампа „Интеракција“. Члан је Музејског друштва Србије.

Evropski
dani
arheologije
journées-archéologie.eu

ЛИЦА ХУМКЕ СЕНИШТА 2025.

Аутор изложбе, каталога и визуелног идентитета
СРЕТЕН ВУКОВИЋ

Стручни сарадници – археолози
РАДМИЛА ЈОВИЋ, кустос, **МАРИНА КОТАРАЦ**, виши кустос

Издавач
НАРОДНИ МУЗЕЈ УЖИЦЕ

За издавача
СЛАВИЦА СТЕФАНОВИЋ

Фотографија, филм и дигитална продукција
СРЕТЕН ВУКОВИЋ

Техничка реализација изложбе
СРЕТЕН ВУКОВИЋ, **ВЛАДАН ДРНДАРЕВИЋ**

Звучни пејзаж изложбе:
DANIEL BIRCH, **TILL DALING**

Оригинална музика у филму:
WANDERWELLE, **DANIEL BIRCH**, **BOUNCYTEM**,
ANDREW LEVINE, **DIVJE DREVO**

Штампа
ТОМТРАГ, ПОЖЕГА

Ужице, 2026.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

902(083.824)

ВУКОВИЋ, Сретен, 1973–
Лица хумке : Сеништа 2025 / [аутор
изложбе, каталога и визуелног идентитета,
фотографије, филм и визуелна продукција
Сретен Вуковић]. – Ужице : Народни музеј
"Ужице", 2026 (Пожега : Томтраг). – [12] стр. :
репродукције ; 21 cm

Тираж 100.

ISBN 978-86-80880-50-1

а) Археологија -- Србија -- 21в -- Изложбени
каталози

COBISS.SR-ID 194471945

НАРОДНИ МУЗЕЈ
УЖИЦЕ

Република Србија
Министарство културе